

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana, Poljanska c. 12, poštni pr. 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1— Din. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 2'25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 2.

V Mariboru, sreda 5. januarja 1927.

Leto II.

Naše naloge v novem letu.

V novem letu moramo začeti z novim delom. Preteklo leto je bilo za delavstvo pogubonosno, izgubilo je marsikatero pridobljeno pravico, mesto da bi še marsikatero zavojevalo; preteklo leto je bilo leto brezposelnosti, nizkih plač, izkoriščanja in izstradanja delovnega ljudstva, leto nepravde in siromaštva za delavca, kakor tudi za inteligenta in za kmeta. Malokatero leto je bilo žalostno in usodno, kakor prošlo — in vendar kriza ni samo v današnjih gospodarskih razmerah, v nesposobnosti vlade, v brutalnosti in slepoti vladajoče buržuazije, krivda je tudi na delavstvu samem, ki je prekasno spoznalo, da je treba delavske sile združevati in ne cepiti, da je treba enotnosti in ne zdražbe.

Novo leto moramo začeti z novim delom. Z delom za zmago združenega delavstva pri oblastnih volitvah in pri vseh volitvah, ki se bodo še tekom tega leta vršile in ki bodo vsa enako pomembna za obstoj delavstva, za zmago delavstva v vseh javnih in socialnih borbah, zlasti pa za zmago zavednega, prosvitljenega in izkušenega delavstva v samem gibanju, v samih delavskih organizacijah, ki morajo končno postati torišče vseh socialnih bojev, ki se morajo odslej voditi nazven, proti kapitalizmu in ne več na znotraj, nad samimi delavci, kakor se je to na žalost delalo doslej.

Gledati moramo, da privedemo v naš krog vse, ki nočejo pokorno prenašati vse udarce in vsako še tako nečloveško izkoriščanje, gledati moramo, da bodo nove organizacije upoštevane politična in sindikalna sila, kajti novo leto ne sme več biti leto propadanja, nazadovanja, glada, gaženja najprirodnejših ljudskih pravic — novo leto mora biti leto pridobivanja, zmagovanja, osvajanja, leto, ko se bo v našem političnem gospodarskem in socialnem življenju občutilo delavsko moč in zavest. In leto 1927 bo lahko tako, ako bomo vsi ene misli, ene volje, ako bomo vsi pravi socialisti, pravi revolucionarji, ako se ne bomo strašili žrtev in boja, ako se bomo otreli mlačnosti, nezaupanja, ako bomo vrgli od sebe izdajalce, razdvajalce, potuhnjence, koritarje in grabežljive krakelerje, ako bomo

zavestna četa, ki se bori za socializem, za socialistično idejo, za idejo, ki je tako lepa, čista in večna, da jo ne more nihče oskruniti, vsled česar nimajo častihlepneži in koristolovci in sploh amoralni krakelerjski dobičkarji z njo nič skupnega. V naših organizacijah je dosti prostora za vse poštene ljudi, naši ideji služi lahko vsak pošten delavec, vsak pošten intelektualac in kmet — za zmago te ideje bo treba v novem letu zastaviti vse sile in združiti ves delovni narod.

V novem letu bo treba tudi posvetiti čim več pažnje našemu kmetu, poljskim delavcem in sploh poljskemu proletariatu, ki ga je pri nas vedno več. Dejstvo je, da je v zadnjih letih tudi naša vas močno osiromašila, da propadajo kmetije in se proletarizirajo vedno večje mase kmečkega sveta; rubežni so v naši kmečki vasi na dnevnem redu; boben poje in kmetije propadajo. Davčni vijak pa ne misli odjenjati, in če bomo prepustili meščanskim strankam skrb za naše kmete, bodo kmetje prej vsi propadli in bodo naše vasi razvaline. — Socialistična stranka bo morala posvetiti svojo pažnjo tudi usodi našega kmečkega ljudstva, ga privedi v našo sredino in v naše organizacije.

Posebno skrb bo moralo naše gibanje v novem letu posvetiti tudi vprašanju naše mladine. Ta nova proletarska generacija se bo morala pridobiti za našo stvar, za naše organizacije. Odgoji mladine v socialističnem duhu bo treba posvetiti našo pozornost, da nas novi čas ne najde nepripravljene, da se bo socialna borba izvojevala od kraja z vedno novimi in svežimi silami.

Mnogo mladega proletarskega sveta je zabredlo v delavstvu sovražne organizacije. To se mora popraviti in izravnati. Proletarska mladina v proletarske organizacije! To mora biti naš klic v novem letu in za tem moramo vsi složno delati.

In delati moramo tudi za naše časopisje! Naše časopisje je edina dnevna opora gaženega in izkoriščanega delavstva, za njegovo razširjanje se morajo angažirati vse sile v delavskem pokretu.

Novo leto — novo delo, za zmago proletariata, za zmago socializma!

Naše parole pri oblastnih volitvah.

Volilci! Gre za gospodarske interese! Na dobrem gospodarstvu imajo interes podjetnik in delavec. Gospodarski razvoj pri nas po zaslugi meščanskih strank ali stoji ali nazaduje.

Na gospodarski razvoj ozemlja imajo lahko oblastne samouprave ogromen vpliv posredno kot upravne, neposredno kot proizvajalne edinice. Ako bodo člani teh samouprav umeli svoje naloge, bodo ta razvoj osvobodili sedanjih spon in otvorili silnemu gospodarskemu napredku vrata.

Za to osvoboditev gospodarstva zahteva socializem:

Stremljenje, da se individualna obrtno-industrijska proizvodnja kapitalistov prevede k organični združbi.

Ker zamore uspevati industrija samo na njenem prirodnem mestu,

zahtevamo boj proti silam, ki ovirajo industrijalizacijo obinejnih oblasti.

Zahtevamo od oblastnih samouprav, da počno in dovrše boj proti silam, ki so za industrijsko proizvodnjo potreben tok kapitala odvedli v centre, kjer industrije ni.

Oblastna samouprava ima pospesjevati ustanovitev industrijskih panog, pri čimur je povdarjati princip zadržane produkcije. Organično združitev industrij je izvesti na podlagi obrtnih in strokovnih zvez. Stremeti se ima za normaliziranjem obrtno-industrijske produkcije.

Zemljiško proizvodnjo je potegniti iz blata narvalne proizvodnje. Uvesti je tudi pri tej uporabi prirodnih pogonskih sil in prineniti delitev dela.

Zato: elektrifikacija vsega ozem-

lja in normaliziranje kmečke zemljiške produkcije!

Da se dvigne zemljiška produkcija, je treba dvigniti ljudsko izobrazbo! Šoli je dati možnost razvoja. Zato boj za demokratizacijo šolstva!

Skrbeti je za oddajo produktov. Oblasti morajo ustvariti možnost neoviranega dotoka in odtoka blaga. Ustvarjati, popolnjevati in ohranjati je dobre prometne veze!

Potom ureditve denarnišтва v oblastnem ozemlju na podlagi združništva je skrbeti, da se tekoč obratni kapital ohrani na danem ozemlju!

V samoupravne roke bo prevesti zavarovanje!

Zemljiško proizvodnjo bo z racionaliziranjem dvigniti do večje intenzivnosti. V to svrhu naj se skrbi za strokovne nasvete kmetu. V poljedelskih svetih naj ima oblastna samouprava svoj stalni posvetovalni organ.

Z izvedbo melioracij in regulacij bo pridobiti zemljiški produkciji novih zemljišč!

Zemljišča, ki jih bogati posestniki ne obdelujejo, naj bi se potom samouprav odvezela in dala v obdelovanje zemljiškim zajednicam.

S politiko cen poljedelskih produktov naj pomaga oblast zemljiškemu producentu, pri čemur naj se vedno izhaja iz vidikov zvišanja

produkcije in lahke oddaje produktov. Zato je izločiti izkoriščanje zemljiške produkcije po špekulantih.

Veliko pažnjo je posvečati zadolževanju zemljišč. Skrbeti bo za cene kredite in podpirati produktivne kredite pri tem.

Tudi vprašanju obdavčenja je posvečati pažnjo. Davek ne sme zadevati dela, temveč presežek dela, t. j. nadvrednost.

Dajatve cerkveni posesti ali cerkvenim organom je odpraviti. Boj obstoječi cerkveni posesti, ki mora pod udar agrarne reforme!

Pri prisilni prodaji zemlje morajo dobiti samouprave predkupno pravico!

Vso gozdno posest veleposestnikov, cerkve in države je vrniti ljudstvu s tem, da se izroči samoupravam!

Kdo naj vse to izvede? Kdo naj izroči vpliv na gospodarstvo ljudstvu?

Meščanske stranke — demokrati, radikali, klerikalci, samostojna kmečka stranka itd. — vsi stoje na stališču kapitalističnega gospodarskega sistema.

Edino socializem postavlja ljudsko demokracijo na mesto gospode. Edino socializem zamore gospodarstvo izročiti ljudstvu!

Volilci! Glasujte složno za naše kandidatne liste!

Socialisti v Italiji ne klonejo.

Socialisti v Italiji so edini napredni element, ki se ne boji Mussolinija in fašistov. Oni ne kriče samo, kaj vse nameravajo storiti, da zavlada v Italiji zopet človeška pamet, ampak delajo neumorno na to, da se italijansko ljudstvo reši fašistovske opojnosti in fašistovskega terorja.

Mussolini je oficijelno razpustil socialistično organizacijo. Izdal je izredno ostre zakone proti vsem opozicionalcem. Uzakonil je postavbe, da se vsi opozicionalci razlašte in obsodijo v večletno ječo. In kaj so pomagali Mussoliniju in fašistom ti zakoni? Bili so udarec v vodo!

Teror, ki so ga posebno uganjali fašisti proti socialistom, tudi ni pomagal. Ko je Mussolini najbolj divjal proti nasprotnikom fašizma, jim grozil z najhujšimi kaznimi, se je zbralo koncem meseca oktobra sto delegatov socialističnih in delavskih organizacij, pravzaprav skupin, v Milanu na tajni konvenciji.

Ti delegati so brez vsakega strahu in kljub ostrim izjemnim postavam proti nasprotnikom fašizma izdelali program za agitacijo in organizacijo.

Sklenili so, da se združijo vse socialistične in delavske sile za obrambo republikanskih principov, t. j. proti fašizmu. Dalje je bilo sklenjeno, da se glavni stan preseli iz Rima v Milan. Ta zaključek je posebno važen. Rim je sicer glavno mesto dežele, Milan je pa središče italijanske industrije. V Milanu je največ industrijskih delavcev, torej je med njimi tudi največ razredno zavednih delavcev. Rim ima izredno veliko število proletariata, a ta proletariati ima svoje tradicije za seboj, iz katerih se ne more izkopati, kajti te stare in železne tradicije vplivajo na njegovo mišljenje,

da ni tako dostopen socialističnim naukom in razredni zavednosti, kot proletariati, ki živi v industrijskih središčih.

Pređen se je obdržavalo to zborovanje v Milanu, so fašisti razkričali, da vlada med zastopniki socialistične stranke in voditelji strokovno organiziranega delavstva razkol. Zborovanje je pa odkrilo, da so bile take trditve neosnovane in neresnične in so bile vržene v svet z namenom, da zunanji svet verjame, da se je Mussoliniju posrečilo zatreti vsako delavsko gibanje. Zastopniki socialistične stranke in voditelji strokovno organiziranega delavstva so naglašali na tem zborovanju, da o kakšnem razkolu med socialistično stranko in strokovno organiziranim delavstvom in ne duha ne sluha.

Na zborovanju so delegati sprejeli resolucije, v katerih znova potrjujejo, da ostanejo neizprosni nasprotniki fašizma.

Tak je odgovor, ki ga je dobil diktator na svoje grožnje in teroristične čine od zastopnikov socialistične stranke in strokovno organiziranega delavstva. Mussolini je mislil, da je v Italiji pokopal socialistično stranko in delavsko strokovno gibanje, a glej, sredi te mrtvaške tišine, ki vlada v Italiji, se snidejo zastopniki socialistične stranke in delavskega strokovnega gibanja in povedo Mussoliniju neustrašeno: »Tukaj smo in bojevali se bomo proti fašizmu, dokler ne bo fašizem zrušen in bodo italijanskemu ljudstvu zopet vrnjene civilne svoboščine, na podlagi katerih bomo delali dalje za osvoboditev mezdne delavstva in mezdne sužnosti.«

Fašisti se zavedajo, da so resni nasprotniki fašizma v Italiji le socialisti in strokovno organizirani delavci. Znano jim je, da jim bo lahko

ugnati druge opozicionalce fašizma, ne bo jim pa mogoče zatreti socialističnega in strokovnega gibanja med razredno zavodnim italijanskim delavstvom. To je vzrok, da fašisti najbolj divjajo proti socialističnim organizacijam in proti razredno zavodnemu, strokovno organiziranemu delavstvu.

Ko je Mussolini skoraj dosegel svoj cilj in si je domišljjal, da je strl vsako opozicijo proti fašizmu, takrat so mu zastopniki socialističnega gibanja v Italiji brez ovinkov povedali, da se ga ne boje in da v Italiji ne bo miru, dokler ne izgine fašizem in zmaga proletariat.

Mednarodna socialna politika in svetovni mir.

Udruženje za socialni napredek v Kielu je nedavno sklicalo javno predavanje, na katerem je ravnatelj mednarodnega urada dela Albert Thomas govoril o nalogah omenjenega urada oziroma na svetovni mir. Thomas je izvajal:

Mednarodni urad dela bi ne imel nobene moči in pomena, ako bi ne bilo tu veliko močnih delavskih strokovnih organizacij. Mednarodni urad dela ima toliko moči, kolikor ga imajo delavske strokovne organizacije. Močne delavske organizacije so jamstvo napredka in miru. Moči in vplivu teh organizacij se moramo zahvaliti, da je prišlo končno do sporazuma med Francijo in Nemčijo. Ta sporazum so pozdravili vsi prijatelji miru, ker je ta sporazum ogromnega pomena za vzdrževanje svetskega miru.

Mednarodni urad dela je delo miru, on je avtonomna organizacija, ali njegov obstoj zavisi od obstoja Društva narodov. Nemčija je postala že davno članica mednarodnega urada dela, že v času, ko ni bilo še dosti upanja, da bo vstopila v Društvo narodov. Toda dokler ni Nemčija postala članica Društva narodov, mednarodni urad je bil vedno silno oviran v svojem delu, in to vsled nezupanja Nemčije do Francije, in obratno. Vse to je bilo delavstvu v veliko škodo. Iz tega sledi logični nauk, da se mora akcija za ohranitev svetovnega miru in socialnega napredka izvajati v vseh državah.

Mednarodni urad dela je organizacija mir in socialnega napredka. Njegova naloga je, da izravna pogoje dela v državah in med državami.

Konkurenca, ki se izvaja na račun delavskega razreda, mora prenehati. V to svrhu se je doseglo doslej ratifikacijo 214. mednarodnih konvencij za zaščito dela. Konvencijo za zaščito dece in za podpiranje brezposelnih je dosedaj podpisalo 20 držav. Žal, da je mnogo manjše število držav, ki so podpisale vašingtonske konvencije o 8 urnem delovniku. Največje težave v tem pogledu de-

lajo tri najbolj industrialne evropske velesile: Anglija, Francija in Nemčija. Te potežkoče so posledica krivih argumentacij in zločestega upliva delodajalcev.

Delavstvo v vseh evropskih drža-

vah trpi vsled brezposelnosti, in zah-teva vedno energičneje novo ekonomska organizacija držav. To zah-tevo delavstva mora imeti dobro pred očmi prihodnja mednarodna ekonomska konferenca.

Dnevne novice.

Razpadanje radikalne stranke. Ze za časa Nikole Pašiča je bilo očitno, da se bo radikalna stranka razcepila, čim izgubi svojega najuplívnejšega vodjo, Pašiča, ki je edini znal in mogel brzdati in disciplinirati heterogene in častihlepne radikalske političarje. Sedaj, po smrti Pašiča, so stare, hude rivalitete izbile takoj hudo na dan, in Uzunović in ostali glavni maherji nimajo moči in avtoritete, da bi zadržali neizogibni, splošni proces razkrajanja in razpadanja, ki je bil že prej latenten. Razmere vplivajo na vlad. krizo, vsled česar Uzunović že ne ve več, ali ima za seboj večino radikalnega kluba ali ne. Pri zadnjem glasovanju v klubu, mu je lepo število poslancev izreklo nezaupnico, in dva ministra, Miletić in Simonović, sta demisionirala. Uzunoviću se je nato vendarle posrečilo obdržati oba ministra v vladi — menda se je sam kralj protivil podpisani demisijskega ukaza —, gotovo je pa že sedaj, da bo vlada po oblastnih volitvah spet v krizi, in da se disciplina v radikalni stranki ne bo dala trajno vzdržati. Razpadanje radikalne stranke pa ne bo v škodo državnemu razvoju, kajti radikalna stranka je že zdavnaj prenehala biti to, kar je bila nekoč. Ona je postala boljbolj reakcionarna, in če nastanejo mesto nje nove grupacije, z modernejšimi vidiki in metodami vladanja, bo to narodu samo v korist.

Obstrukcija v dunajskem občinskem svetu. Dunajski občinski svet je v zadnji polovici meseca decembra razpravljaval o proračunu za prihodnje leto. O tem proračunu smo že pisali. Ogromen je. Samo ena njegova postavka je naravnost velkanska in znaša v našem denarju eno milijardo šesto milijonov dinarjev. In to je za zgradbo ca. 9000 stanovanj. To klerikalce silno boli, tembolj, ker jih je celokupna kapitalistična javnost silila k obstrukciji proračuna, sicer jih bodo pri prihodnjih volitvah pustili na cedilu. Tako so morali klerosi, slabo oboženi, v boj proti dvotretjinski socialistični večini. Posnemati so hoteli sicer socialiste, ki so včasih govorili po 30—40 ur neprenehoma. Toda socialisti so jim pustili veselje in so si v posebni sobi etablirali radio. Klerosi pa so se mučili na življenje in smrt, toda nihče jih ni poslušal. Ko pa je prišel odločilni trenutek, si je znal sodrug župan Seitz lepo pomagati iz »zadrege«. Stavil je nujni predlog, ki se je glasilo sle-

deče: »V kolikor ne bi občinski svet do 31. dec. 1926 sprejel posameznih skupin proračuna za leto 1927, veljajo po finančnem odseku in mestnem senatu sprejete postavke proračunskega projekta kot baza za občinsko upravo, dokler ne bo proračun v obč. svetu sprejet.« — Proti temu predlogu pa se ni dalo obstruirati in je bil seveda v enem dnevu sprejet. Uprava ne bo nič trpela in klerikalci lahko sedaj obstruirajo do 31. decembra 1927. Sodrug Seitz pa ima svoj provizorij v žepu.

Trumbić je imel v Splitu daljši govor o naši zunanji politiki. Poudarjal je, da je naša država v mednarodnem svetu močno izolirana in na slabem glasu. Zadnjič je pa Radić trdil, da je Italija izolirana, nas pa, da ima ves svet v visokih čisljih...

Kongres Osrednje zveze državnih nameščencev in upokojencev se je v Ljubljani. V tej Zvezi so organizirani državni uradniki, ljudje, ki se boje razredne borbe in direktne organizirane akcije kakor hudič svete vode. Mislijo, da se da tudi previdno in na lepi način kaj doseči, doslej so pa bili v tem svojem pričakovanju še vedno razočarani. Ne odrekamo organizacije dobre volje, wendar bodo morali člani končno priznati, da je treba novih metod in še vse drugačnih javnih akcij, ako hočemo rešiti državne uradnike in nastavljenice propadanja. Zbor je bil slabo obiskan, kar je pač razumljivo, splošna opatija, ki je zavlada v vsem našem življenju je objela tudi državne uradnike.

Strašne razmere na železnici. »Železničar« piše: Neki uslužbenec služi od leta 1900, kar je vpisano v vseh starih službenih polah, kar potrjuje uradne izjave načelnika. Uradnik, ki je spisoval službeno polo za prevedbo, je napisal mesto 1900 zadnje 0 tako slabo, da je prevedbena komisija brala za 1906 in mu je tako odvzela nezakonito 6 službenih let. Uslužbenec se pritoži na državni svet, predloži dokumente, a pritožba roma nazaj v Ljubljano in dr. Stamberger ne pogleda dokumentov, ne vpraša postaje, ampak vzame ono polo, ki jo je uradnik pomotoma spisal in sporoča v Beograd, da navedba uslužbenca ni resnična in da služi od leta 1906. In državni svet? Kaj so mu mar uradni dokumenti, ki so priloženi pritožbi? Za njega je mero-dajno, kar je poročala direkcija in razsodi: da se odbaci žalba time, da žalioc naplati takso od Din 100.—

Nečuvveno se nam je to zdelo in z uradnimi dokumenti, z originalno službeno polo, z originalnim potrdilom, da res služi od leta 1900 smo naredili vlogo za obnovo postopanja, obvestili direkcijo o narejeni napaki, ki jo je sprevidela in kaj dobi uslužbenec od državnega sveta: »Odbaci se molba za obnovenje postopka time, da molioč naplati takso od Din 100.— Zmajali smo glavo nad takim postopanjem najvišje sodne instance, šli na direkcijo, katere dolžnost je, da sama popravi krivico, ki jo je ona naredila uslužbencu in kaj zveemo: Naj naredi prošnjo na ministra za vštetje onih let in bo ugodno rešeno. Naredimo prošnjo na ministra, damo zraven potrdilo, službene koleke, kolek za Din 20.— in čakamo rešitve. In kaj je rešil minister saobračaja: »Odbaci so molba. Taksa od Din 20.— na molbi poništena je...« Zaprepašeni smo nad tako salomonsko modrostjo naših upravnih instanc, zajedno pa se ne čudimo, če gre pri nas vse k vragu. Vprašamo direkcijo in g. direktorja inž. Knježevića javno, ker vemo, da je tudi on prepričan, da se godi temu uslužbencu krivica po krivdi organov direkcije, kateri on načeluje: Ali hoče še naprej trpeti, da bo ta uslužbenec zgubil 6 službenih let po privdi nje-mu podrejenih organov? Kaj bode ukrenil, da bo dobil uslužbenec povrnjene izdatke, ki jih je imel po krivdi direkcije?

Ruska mesta naraščajo. Po statističnih podatkih ruskega državnega urada, naraščajo zadnja leta močno vsa ruska mesta. Moskva šteje danes 2 milijona prebivalcev, Leningrad 1,610.000. Prebivalstvo Harkova, Odese in Kijeva je narastlo za 72%, mesto v Sibiriji pa za 15%.

Trockij bo najbrže imenovan za sovjetskega poslanika v Berlinu. V London pojde, na mesto umrlega Krasina, Rakovskij.

Tujsko prometna konferenca se je vršila v Splitu. Bavila se je z vprašanjem tujkega prometa v naši državi, ki je v zadnjih letih precej narasel, ki bi pa mogel biti še vse večji. Mi bi gospodom radi dali primeren nasvet. Poskrbe naj za boljši promet, za dostojnejše ravnanje s potniki od strani gotovih oblastnih organov, poskrbe naj za boljšo javno higijeno in znižajo naj svoje oduške hotelske cene in razvade, pa se bo kmalu tujski promet lepo dvignil.

Oblastni četnik splitske »Orjune« je bil v Kaštelnovem ubit. V Kastel Lukšiču je bil namreč avgusta meseca ubit v javnem spopadu med »Orjunaši« in »Hanavci« hanavec Grgin, in odtlej je vladalo med organizacijama hudo sovraštvo. Njegove smrti je bil osumljen oblastni četnik Žič, ki so ga pa bile takrat oblasti izpustile. Na novega leta dan se je taisti Žič peljal z motornim čolnom do Kaštel-

R. GOLOUH:

Kriza.

Socialna drama v petih slikah.

(Dalje.)

III. prizor.

(S ceste vstopi nekaj delavcev, katerim slede od časa do časa še drugi: vmes so tudi žene.)

Delavec: Še nikoli me ni radovednost tako tepla in lomila, kakor nocoj. Ob vso ubogo pamet sem. Tuhtam in tuhtam in ne pretuhtam. Prišli so, pomenkovali so se in posvetovali in nam končno prav resno svetovali, da naj nehano noret. Rekli so, da so danes taki časi, svobodni časi, ko ne delamo in ne vstvarjamo več za narodu sovražnega tujca, nego takorekoč zase, za skupni dom in za skupno srečo... Kaj si zlomki vse upajo!... In končno so izjavili, da moramo svoje zahteve sploh umakniti, ker se o njih sploh izjaviti ne morejo, kajti danes so taki časi, ko je treba najprej vse na-cio-na-li-zi-ra-ti! V interesu industrije in sploh naroda in nove države je, so rekli, da se livarna nacionalizira, odnosno da se nacionalizira lastništvo livarne in da se v zvezi s to nacionalizacijo nacionalizirajo tudi naše plače...

Drugi delavec: Naše plače...

Delavec: Pa razmišljam in razmišljam...

Drugi delavec: Kaj naj še počno z našimi plačami...

Delavec: Končno sem rekel, pojdem, da mi poveste vi, kakšna pošast nas že spet zalezuje...

Drugi delavec: To bi vendar rad vedel: Čegava je potemtakem tovarna, če so danes taki časi...

Puntar: Čegava je tovarna, vpraša?!

Martin: Kje mu je pamet, vpraša...

Peter: Povedal bi... Vsi delamo v livarni, in bili so še drugi pred nami; livarna je bila najprej borna kovačija, nato jo je pa bilo vedno več; rastla in širila se je, kolikor bolj in več smo se livarji stiskali in gnetli v njej... Čegava je livarna, vprašate...

Delavka: Čveka! To bi povedal: Če je danes stvar taka, da ne več več, kod bi vzel in kje in kako bi se potegnil za plačo...

Martin: Če je pa bil prevrat, revolucija... Razumete, če je pa bila revolucija in je sedaj nacionalizacija? Če so pa taki časi, da smo sedaj vsi svobodni in samosvoji in delamo takorekoč za skupni dom in srečo...

Delavka: Ne čvekarite, pravim! Otroci so bosí...

Berač: Nekaj je pa le moralo biti vmes, če je te beraške nadloge že toliko, da preseda še samim pravim beračem...

Druga delavka: Taka je torej ta reč; na shode nas vabijo, da se iz lakote norčujejo... (Vrišč med ženskami; medklie: »Ali se je študentu jezik obrabil!«)

Prvi delavec: O nacionalizaciji bi govorili.

Peter: Povedati sem vam hotel. Prevrat je bil in ni bil...

Ivan: Prevrat je bil; začel se je z livarno, steklarino, rudnikom; s tovarno se je začel; s kladivom in s topom...

IV. prizor.

Ana.

Ana: Kakor da bi jih zemlja bruhala iz sebe, toliko jih je! Kamor se obrneš, orožnik pri orožniku, birič pri biriču. Kakor na vežbališču, vrsta za vrsto, skupina pri skupini. (Nemir; nekaj delavcev odide.)

Puntar: O nacionalizaciji smo govorili...

Martin: Peter, ali leži ta tvoj dom na trdni skali? Oblegajo nas. Ni bilo pametno in prevdarno zate, da si nas povabil v svojo hišo...

Ivan: Pravite, otroci so bosí...

Delavka: Ne brigaj se zanje; za očeta bi jih oropal. Priklical si orožnike in biriče; med poštene ljudi si jih priklical!

Ivan: Čegava je livarna, vprašate?...

Delavec: Pusti to; povej raje, kako in kam in kaj, ko ne več kje tirjati svoje pravice in so ti žandarji za petami in žene ob vso božjo pamet?

Berač: Kaj bi ne bile, ko so pa križi in težave in je plača taka in je mož pijanec...

Druga delavka: Prav si povedal. O tem bi govoril.

Ivan: Mož je pijanec in žena je obupana in otroci so bosí in zunaj so žandarji — pa je za to temo velika luč in za tem bornim življenjem novo življenje. Vse žarko in srečno. Kakor v pravljicah...

Ana: Kakor v pravljicah in vendar resnično!

Delavka: Kakor da bi brala iz svetega pisma... Vse je lepo in prav, miru in sreče pa le ni. Povej, kako do nje!

Puntar: To jim povej!

(Dalje prihodnjič.)

novega, kjer ga je pa čakal na obali oče umorjenega Grgina, ki je prejel Zico in ga z nožem smrtno ranil v rebra. Nato je priskočil še Grginov brat in ga ponovno sunil z nožem. Napadeni se je branil z revolverjem in je ranil Grgino v nogo. Zico so prepeljali takoj v splitsko bolnico, kjer je pa kmalu podlegel težkim ranam.

Umrli je dne 30. dec. 1926 g. Jakob Jančar, načelnik tov. skladišča v Mariboru gl. kol. Pokojni je bil blaga duša. Sam je bil silno vnet za svojo službo, kar je bil najbrž vzrok njegove prerane smrti. Svojih podrejenih pa ni po nepotrebnem šikaniral in priganjal, ker je stal na stališču in rekel, da mu vest ne pusti, navzlic takemu postopanju železniške uprave napram železničarjem, kakor se z njimi postopa danes, da bi jih še priganjal. Umrli je bil pač bela vrana med svojimi tovariši-uradniki, ki je razočaranje, katero je prišlo zlasti z novo pragmatiko, brez ovinkov priznal tudi napram svojim podrejenim. Priznal je tudi vrednost naše železničarske organizacije in si ni ničesar bolj želel kot to, da bi ta organizacija kmalu zopet postala to, kar je bila enkrat. Dasi je bil član nacionalne »zveze«, ki ima menda vse druge naloge prej, kot pa ščititi interese železničarjev, je vendar izrazil vročo željo, da bi Savez železničarjev čim prej postal odločujoči faktor. To je tudi dejansko pokazal s tem, da je žrtvoval znatno vsoto za našo novo železničarsko godbo. Bil je tudi član železničarskega pevskega društva »Krilato kolo«. Obe društvi sta ga spremili na zadnji poti. Pogreb se je vršil na novega leta dan in je bila udeležba ogromna. Naj bi imel mnogo posnemalcev. Naj v miru počiva!

Špijonaža med posameznimi državami še vedno prav lepo cvete, in je to tudi poglavje, ki lepo ilustrira današnjo moralo. Sedaj so v Parizu zaprli nekega Nemca, ki je menda že več let vršil vojaško špijonažo na račun Nemčije.

Nemčija ima zdravo valuto. Nemški finančni minister je ob novem letu poudarjal, da stopa Nemčija v novo leto z zdravim finančnim stanjem in stabilizirano valuto.

Ob priliki novega leta so se diplomati izbesedili in razpisali o povoljnem napredovanju miroljubne politike v Evropi, in še celo sam Hindenburg je govoril skoro v pacifističnem duhu. Radovedni smo, kako bodo diplomate govorili tekom leta.

Zrtve malomarnosti železniške centralne uprave. Spominjamo se, da je pred približno pol letom neki strojevodja umrl na opeklinah, ki jih je dobil na vožnji med Mariborom in Ljubljano, ko je počila cev ravno tedaj, ko so bila vrata v peč na stroju odprta. V božični noči se je zgodil sličen slučaj pri Poljčanah. Spet je počila cev, toda k sreči ni brizgnila para naravnost iz peči, nego po strani, tako da je kurjač, ki je bil slučajno pri peči zaposlen, bil v veliki nevarnosti, da ga zadene ista usoda kot nesrečnega strojevodjo. In zakaj se dogajajo te nesreče? Zato, ker železniška uprava — odgovorna je zato zlasti ljubljanska direkcija — ne da niti za popravila tako dobrega materiala, da bi se jamčila varnost takih poprav. Razen tega je dosti kriv pre slab premog. Znano je, da je v naši državi večina strojev — celo novih — že skoro nerabnih, ker se zato uporablja slab premog in slab material za tozadevna popravila. Če se tu ne bo napravil red, bodo v par letih vsi stroji postali nerabni. — Videant consules! Gospod general, napravite red, da se bo prometna »vojska« dobro vozila!

Amnestija v Rusiji. Izvršilni odbor ruske vlade je sklenil proglasiti za pravoslavni božič splošno amnestijo za vse protirevolucionarje, ki so še v zaporu. Amnestija bo razlegnena na približno 20.000 oseb.

Pašičevi memoari. Pašičevi memoari o sarajevskem atentatu in o najvažnejših zgodovinskih dogodkih zadnjih decenijev izidejo v kratkem v Londonu. Memoari bodo opremljeni z avtentičnimi dokumenti.

Kongres Davidovičeve stranke se je vršil v Beogradu. Kongresa se je udeležilo okrog 500 delegatov iz vseh krajev države.

Raje v smrt kot v madžarske zapore. Urednik madžarskega strankinega glasila »Nepszava«, sodr. Baras bi moral obsedeti dveletno kazen, ker je v svojem listu kritiziral razmere na budimpeštanski odgonski policiji. Raje kot da bi še nadalje moral trpeti in hirati v strašnih madžarskih ječah, se je skušal zastrupiti. Njegovo stanje je resno.

Sprememba voznega reda avtobus-prometa na progah Maribor—Dravograd in Maribor—Celje. Obstoječi vozni red navedenih prog se spremeni, in sicer: **Proga Maribor—Dravograd:** Ob delavnikih: Odhod iz Dravograda ob 6.30; prihod v Maribor ob 9. uri. Odhod iz Maribora ob 15.30; prihod v Dravograd ob 17.30 uri. — V sobotah in dnevih pred prazniki: Odhod iz Dravograda ob 6.30; prihod v Maribor ob 9. uri. Odhod iz Maribora ob 13. uri; prihod v Dravograd ob 15.30. Odhod iz Dravograda ob 16. uri; prihod v Maribor ob 18.30. — Ob nedeljah in praznikih: Odhod iz Maribora ob 7. uri; prihod v Dravograd ob 9.30. Odhod iz Dravograda ob 16. uri; prihod v Maribor ob 18.30. Odhod iz Maribora ob 19.30; prihod v Dravograd ob 22. uri. — **Proga Maribor—Celje:** Ob delavnikih in praznikih: Odhod iz Maribora ob 7. uri; prihod v Celje ob 9.30. Odhod iz Celja ob 16. uri; prihod v Maribor ob 18.30.

Preizkušajte mirne duše najprej vsa mila! — Naposled se boste odločili vendar le za Elsa-mila. Ta mila zdravja in lepote niso samo prijetno dišeča in močno se pečeča toaletna mila ampak imajo v sebi tudi še medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine, ter so torej koristna proti pegam, lešajem in različnim nečistostim kože. One store kožo mehko, nežno in kljubujočo učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se 6 vrst Elsa mil: Elsa lilijino mlečno milo, Elsa rumenjakovo milo, Elsa glicerinsko milo, Elsa borakšno milo, Elsa milo za britje, Elsa katransko ali šampon milo. Za preizkušnjo 5 kosov Elsa mila še obenem z zavojnino in poštino za 52 Din proti naprej poslanem denarju. Po povzetju za 10 Din več (za poštino). Naročila upraviiti: lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 202, Hrvatska.

Zdaj čas kolin prihaja
in vino v sodih vre,
a tudi »BUDDHA« čaja
sezona se odpre!

Maribor.

V vednost najemnikom v Mariboru. Z novim letom bodo gospodarji morda spet zahtevali kak povisek najemnin. Najemnina pa se ne bo smela radi znižanja obč. doklad na 20 ozir. 15 odstotkov nič zvišati, nego v gotovih slučajih celo znižati. Četudi ni sprejet novi proračun, vendar se bo sklep glede znižanja doklad izvršil, kajti kakor je pričakovati, bo redni proračun pri prvi seji v januarju sprejet in glede doklad veljaven od 1. januarja 1927. Če kdo še ne ve točno, koliko ima po novem stanovanjskem zakonu plačevati, naj mu služi ta primer: Pri treh sobah imaš plačati šestkratno čisto najemnino iz leta 1914 v dinarjih (pri štirih sobah osemkratno) in k temu še prišteješ 20 ozir. 15 (kakor gori) odstotkov povprečne najemnine iz leta 1925 in 1926. Ako si n. pr. leta 1914 plačal 50 kron, dobiš čisto najemnino, ako odšteješ 37 (oziroma 32 odstotkov), t. j. 18.50, torej je čista najemnina 31.50 Din; to pomnožiš z 6 in dobiš 189 Din. — K temu prišteješ še 20 (ozir. 15) odstotkov povprečne najemnine 1925-26. Vzemimo, da si plačeval zadnji dve leti po 150 Din mesečno. To da pri 20 odstot. 30 Din. Torej imaš plačati 189 + 30 = 219 Din. Kdor tega sam ne zna izračunati, naj se javi pri naši upravi, Ruška cesta 5. — Ako je bila najemnina v zadnjih dveh letih različna, jo sešteješ celo in razdeliš z 24; tako dobiš povprečno najemnino.

Kaj se govori po Mariboru? Ljudje, ki tudi nekaj vedo, pravijo, da je radi Jarhove poverbe v tukajšnjem materialnem skladišču neki uslužbenec istotam radi raz-

burjenja umrl, v Ljubljani pa je neki višji uradnik radi iste zadeve znorel, ker se je čutil sokrivega radi zanemarjene kontrole.

Borza dela v Mariboru v l. 1926. Od 25. do 31. decembra 1926 je pri borzi dela v Mariboru iskalo dela 96 moških in 72 ženskih, t. j. 168 oseb, 96 moškim in 51 ženskimi, tedaj 92 osebam je bilo delo ponujeno, delo je pa dobilo 92 oseb in sicer 55 moških in 37 ženskih, 13 moških in 57 ženskih tedaj 70 oseb je odpadlo in 9 moških in 6 ženskih, t. j. 15 oseb je odpotovalo delo iskat. Od 1. januarja do 31. decembra je pa iskalo dela 3653 moških in 3214 ženskih t. j. 6867 oseb; 3856 moškim in 2811 ženskimi t. j. 6667 osebam je bilo delo ponujeno. Delo pa je dobilo 3303 oseb in sicer 1770 moških in 1535 ženskih; odpadlo jih je pa 3857 oseb, namreč 2178 moških in 1679 ženskih; odpotovalo jih je delo iskat 727 moških in 174 ženskih, tedaj 901 oseb. Brezposelnost je bila celo leto velika, posebno pri moških in bi bila še večja, ako ne bi bili dobili rudarji in industrijski, kakor tudi poljski delavci dela v Franciji, Češkoslovaški, Nemčiji in v Avstriji. Pri mariborski borzi dela dobijo delo: 10 hlapcev, 5 viničarjev, 41 rudarjev, 1 vrtnar, 1 električar za Srbijo, 1 žagar, 3 tkalci, 2 kurjača, 1 kuhar za kavarno, 2 popotnika, 30 delavcev za led, 6 vajencev, 22 kmečkih dekel, 24 šivilj za perilo, 3 sobarice, 6 služkinj, 7 kuharic, 2 gospodinji, 1 pletilka, 1 štoparica za odeje, 3 vzgojiteljice, 1 varuškinja, 2 postrežnici, 2 natakariči, 3 pomožne delavke.

Vsem članom »Svobode« v Mariboru. V petek, dne 7. januarja 1927 se bo vršil ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu sestanek članov vseh sekcij, kjer bo predsednik s. Ivan Fava poročal o centralnem občnem zboru v Ljubljani in o drugih važnih zadevah notranje organizacije. Radi tega naj se vsi člani polnoštevilno udeležijo sestanka. Udeležba dolžnost.

Predsednik.

Volilni boj v Mežiški dolini.

Kakor smo že ponovno poročali v našem listu, nastopa industrijski in kmetijski proletariat skupno pri volitvah v oblastno skupščino v Dravogradskem in Slovenjgraškem srezu. Proti pričakovanju, imamo samo 4 skrinjice. To je dokaz, da se je tudi buržuazija strnila v tesnejše vrste in nastopa pri teh volitvah v glavnem skupno. Našli so se svoječasno največji nasprotniki, nankrat v bratskem objemu!

Delavci, mali kmetje in najemniki! Zavedajte se tega, da tisti vladni petolizniki, pokrovitelji cerkvenih posesti, koncesionirani batinaši in današnji vladodržci, ne bodo nikdar zastopali vaših interesov v oblastni skupščini. Na lastne oči ste se lahko prepričali, na lastni koži lahko občutili, kako so vas zastopali ti gospodje do danes. Videli ste jih par tednov pred volitvami, slišali njihovo sladko besedo, ko ste pa koga potrebovali, ga pa ni bilo blizu.

Zatorej volilci Dravogradskega in Slovenjgraškega sresa, ne zaupajte več tem gospodom v črnih kubah, ne nasedajte več tem profesonilnim batinašem, ne pustite se več zavajati od takozvanih zastopnikov kmetov, ker oni so zastopniki veleposestev in si kot ubogi bajtarji plačujete davke za nje, delate tlako, plačate krvavi davke na ročno delo zato, da smete množiti vašim krvosesom kapital.

Ako še komu nni zna program socializma in njegove zahteve, poglobite se v socialistične časopise in sledujte napredek socializma v drugih državah. Vsi pa, ki čutite, da se vam godi krivica, se udeležite shodov, katere priredi tekom meseca januarja 1927 volilni odbor združenih delavcev in kmetov kakor sledi:

Dne 2. januarja 1927 v Mežici in na Poljani.

Dne 6. januarja 1927 v Črni na Prevaljah in na Lešah.

Dne 9. januarja 1927 v Ribnici na Poh., Brezno, Marenberg, Muta, Dravograd, Črneče.

Dne 16. januarja v Guštanju in Libeličah.

Shode v Slovenjgraškem srez ob-

Ura in prostor, kjer se bodo shodi vršili, bosta razvidni na lepaku.

Sodrugl zaupnik, na delo! Niti eden ne sme na dan volitev ostati doma! Vaše geslo naj bo: Čim več naših volilcev na volišču, tem sigurnejša zmaga.

Ruše.

Naša delavska kulturna organizacija »Svoboda« je imela svoj tretji redni občni zbor dne 26. decembra m. l. v kavarni g. Dolinška z običajnim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, kontrole, knjižničarja in gospodarja; 2. volitev novega odbora, ter 3. razno, med katere je spadalo tudi poročilo delegata o poteku kongresa centrale. Občni zbor je vodil s. S. I., zapisnik s. Magdič. S toplimi besedami se je zahvalil s. Onkelsteiner za moralno in finančno pomoč, ki jo je naklonilo celokupno naše delavstvo »Svobodi«; posebej izreka zahvalo agilnemu in požrtvovalnemu sodr. Stanceju. Nato poda tajnik s. Magdič obširno poročilo o pomenu in delovanju naše »Svobode«, blagajnik s. Puhmeister pa o blagajni in računih, iz česar je bilo vsakemu jasno, da je naša »Svoboda« od zadnjega občnega zbora vidno napredovala. Nato je poročal za kontrolo s. S. I., ki je ugotovil pri pregledovanju blagajniških knjig vzorni red. Iz poročila knjižničarja je bilo razvidno, da za knjige ni bilo preveč zanimanja. Gospodar s. Marašek se je zahvalil celokupnemu članstvu za sodelovanje, nakar se je enoglasno podal bivšemu odboru absolutorij.

S. Stanc Al. je podal obširno in zanimivo poročilo o kongresu »Svobode« v Ljubljani. Sklep je vzelo naše članstvo zadovoljno na znanje. — Po kratki debati se je prešlo na točko volitev novega odbora, na kar so bili ponovno izvoljeni ss. Onkelsteiner, Žizek, Magdič, Stanc, Puhmeister, Žunko v odbor; v kontrolo ss. Halinič in Mlinarič; za knjižničarja s. Handl; za gospodarja s. Cerk. Z vidnim navdušenjem za našo »Svobodo« se je zbor končal z odpevom »Internacionale« našega povsod priljubljenega pevskega odseka. V tem letu imamo zaznamovati lep uspeh na našem kulturnem polju, od ponovno izvoljenega odbora si tudi nadejamo najboljše. Živela »Svoboda«!

S. I.

Loke pri Zagorju ob Savi.

Zopet se je odprla tiha gruda in prevzela pod svoje okrilje našega mladega komaj 21 let starega sodruga Ignaca Primana, večletnega člana tukajšne »Svobode«, v kateri je vestno sodeloval za povzdigo in napredek naše delavske kulture. Ni še prav nastopil svojo življensko pot kot zaveden proletarec in že ga je kruta usoda uničila. Naj ostane v trajnem spominu in nepozaben celemu članstvu »Svobode« nam vsem dragi sodrug!

Brežice.

Tudi pri nas v Brežicah gremo ločeno od »Naprejeve« skupine v volilni boj, ker tem ljudem (častna izjema) ni na tem, da bi šli enotno in združeno v volilni boj proti kapitalizmu. Njim gre le za mandate, katerih pa ne bodo dosegli, na tak način pač niti enega ne. Vložil smo našo kandidatno listo, na kateri so možje, ki nam dajajo garancijo za uspeh.

Naši kandidati so:

Šetinc Josip, posestnik, Bukošek pri Brežicah,

Petretič Ludvik, strojnik, Senovo, Del. dom,

Klinar Franc, kurjač, Boštanj p. Sevnici.

Namestniki:

Ogorevc Karl, usnjar, Pišcece 82,

Herzog Vinko, poset. in žel., Blanca,

Slabe Anton, žel. čuvaj, Gaberje p. Dobova.

Sodrugl, kmetje in delavci! Ne poslušajte in ne nasedajte raznim demagogom in razdiračem, kateri hodi-jo sedaj okrog Vas in blatijo naše Združenje, povejte jim, da takih ljudi ne marate in agitirajte za Združeno delavsko listo.

Kino.**KINO »DIANA«, STUDENCI**

Od srede 5. januarja do vključno 8. januarja »Glas iz Minareta«. Krasna drama iz orientala v sedmih činih v glavni vlogi znana filmska zvezda Norma Talmadge. Dogodki

se vrše v rakošnih palačah angleških lordov, kjer se bori ljubezen z intrigo — zmagava pa le pri potovanju na ladji ljubezen. Ravno v tem filmu je naša Talmadge na višku svojega filmskega talenta. Velikanski uspehi tega filma v vseh večjih mestih kakor posebej v Ljubljani.

Naročnike, ki še niso poravnali naročnine za tekoče leto, pozivljamo, da to store še ta teden, da zmoremo ob novem letu zaključiti knjige. — Uprava.

Dolžnost vseh razredno zavednih proletarcev je, da ob novem letu pridobijo za strankino glasilo novih naročnikov.

Širite naš list!

NOVOLETNA VOŠČILA!

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELE CENJENIM ODJEMALCEM, NAROČNIKOM KAKOR TUDI VSEM ZNANECM SLEDEČE TVRDKI:

Franc Erjavec, trgovina usnja Ljubljana, Stari trg 11a.	Kr. dvorni dobavitelj Anton Verbič, delikatese, špecerija Ljubljana, Stritarjeva ul. 2.	K. Jurman, Kr. dvorni dobavitelj Ljubljana.	M. Teršan, Ljubljana, Kongresni trg 14.	Anton Černe, graver Ljubljana, Kongresni trg 10.	Graverski zavod Sitar & Svetek, Ljubljana, Sv. Petra c. 13.
Viktorja Pauholzer, Ljubljana.	J. Globočnik in drug, Ljubljana.	Josip Vitek, delikatosa Ljubljana, Sv. Petra c. 13.	Ivan Buzzolini, trgovina z delikatesami Ljubljana.	Teodor Korn, krojni in kleparski mojster, vpeljava vodovodov Ljubljana.	Andrej Marčan, mesar v Ljubljani.
Kernc & Favai Ljubljana.					
Vido Bratovž, Ljubljana, Gosposvetska c. 2.		F. M. Schmidt, Ljubljana, Pred Škofijo—Lin- garjeva ul. 4.	„Adrija“ trg. družba URBANC & Ko. Glince pri Ljubljani.	Ivan Perdan nasl., Ljubljana.	F. Meršol nasl., Ljubljana, Volfova ulica 5.
Parna pekarna J. KAUCIČ, Ljubljana, Gradišče podružnica: Prešernova ulica.			Medić-Zankl, tovarna olja, lakov in barv, d. z o. z. Ljubljana.		
„Uranus“, tovarna pločevnastih in kovinskih izdelkov, d. z o. z. Ljubljana.	Svečarna J. Kopač & Cie., Ljubljana, Celovška c. 14. Telefon 950.		Srečko Potnik in drug, tovarna sadnih sokov, esenc, marmelade itd. Ljubljana, Metelkova ul. 13.		
LEKARNA TRNKÓCZY, LJUBLJANA, MESTNI TRG.			Anton Šimenc, industrija četrkarskih izdelkov Ljubljana, Gosposka ul. 10 -- Trgovina: Resljeva c. 2.		
			A. & E. Skaberné, manufakturna trgovina, Ljubljana.		

„JUGOMETALIJA“

nudi
po najsolidnejših
cenah vse v stroko spadajoče
izdelke: patentirane peči, ogrevalne
aparate, kotle za žganjekuho, vsakovrstno
kuhinjsko posodo, petrolejske svetilke
na plin ter vsakovrstno galan-
terijsko robo iz
kovin.

LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto želi vsem odjemalcem in se priporočamo:

A. Pauli
Ljubljana, zastopstvo paromlina Havas & Forgacs, Bačka Topola.

MODROCE

iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, otomane in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik
LJUBLJANA, Krekov trg 7.

Stalnim nameštencem na obroke!

Srečno in veselo novo leto želi vsem našim cenjenim odjemalcem:

„ORIENT“
d. z. z o. z.
Ljubljana: prodajalna Dunajska
cesta 14.
Tovarna: Slomškova ulica 19.

Oljnete, suhe in umetniške barve, laki, firnež, terpentin, karbolnej, olje, pleskarski, zidarSKI in čopiče za umetnike.

Zbirajte za tiskov. sklad!

PRODUKTIVNA ZADRUGA KROJAČEV
R. Z. Z O. Z. V MARIBORU, RUŠKA CESTA ŠT. 5.

se priporoča za izdelovanje obleke za dame in gospode po meri. --- Lastna zaloga češkega in angleškega sukna vseh vrst. -- Solidna postrežba.

Srečno in veselo novo leto želi vsem odjemalcem in se priporočamo:

L. Mikuš
trgovina z dežniki, Ljubljana, Mestni trg.

Srečno in veselo novo leto želi vsem odjemalcem in se priporočamo:

Franc Slovša
trgovina z kurivom, Ljubljana, Razlagova ulica 20.

Vsak naročnik mora biti agitator za naš list

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36-38** Telefon 324

Prodajalne v Slomškovi ulici števil. 2 in na Glavnem trgu števil. 18.

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju pečiva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih pečiva na zavarovalno znamko D. P.